

מי גנב את החמין של ברגר?

בשבת היא התחוללה במאפייה מהומה חשכה. כל החמינים היו קרים. ביום שישי הרים סווירסקי שק קמח הרמה לא טובה וחטף סדק בצלע. לכן ביקש מהבחורים שלו שנייקה וטְבֵּלָה שיחליפו אותו בשבת ויוציאו הם את הסירים מן התנור. אלא ששני ההוללים נדברו להיפגש בשבת אצל אחד מאנשי החבורה שלהם, ולכן באו השכם בבוקר, הוציאו את הסירים, כאומרים: קחו ותיחנקו לכם! והשאירו את המאפייה הפקר.

את סווירסקי הוציאו מן המיטה כדי שילך וישאב נחת. ואם בזה לא די, הרי נטפלה אליו המשרתת של ברגר בטענה שהחמין שלה איננו. סווירסקי ניסה לשאול, אולי לא היה החמין אלא חלום שחלמה, אולי לא העמידו כלל השבת הזאת חמין. והמשרתת פרצה בבכי והחלה לתת בו סימנים. צמרמורת עברה בגוו של סבירסקי. הוא אכן טמן ביום שישי חמין כזה בתנור. זה היה סירון מספר 3, עטוף מלמעלה ב"אונְט קורְרֶר". הוא אפילו נזכר איך צעק על טְבֵּלָה העצלן, שלמרות הלחץ של ערב שבת, התכופף על הסיר לקרוא שם קצת המשך של "סוניה אשת-הדמים".

לא מפני המשרתת נבהל כל כך סווירסקי, אף על פי שזו טענה כי לא תוכל לשוב הביתה בלי הסיר, משום שבתו הבכירה של ברגר היה לה אורח, כמעט חתן, מחוץ לארץ, והם רצו להמם אותו דווקא בחמין. את האופה הטריד דבר אחר לגמרי: לפני זמן לא רב נתגלעה מחלוקת בארגון בעלי-הזרוע "דגל הזהב" והוא היה קצת צד לעניין. אורקה "המאיה" רצה לקבור את זליק "בעל-טובה". ומאחר שהוא, סווירסקי, היו לו עסקים עם אורקה, הגה אורקה נקמה כזאת: הוא שלח חמין לטמון אותו אצל סווירסקי, ובו, במקום פשטידה, היה מונח רימון יד. שעה קלה לאחר שהכניס סווירסקי את הסירים לתנור וחתם אותו, התפוצץ החמין של אורקה מן החום וכל הסירים התנפצו לרסיסי-רסיסים. העיר היתה כמרקחה. מאז ומעולם שנאה וילנה את הבריונות. קראו את הנבל אל הרב. אורקה עמד כמו שה תמים: אין הוא יודע כלום. אנשי הרשות התערבו. מאות צריך היה לשלם כדי לטיח את העניין. כל זה אירע, שלא נדע, לפני חצי שנה, ועכשיו הנה לך שוב! חמין נעלם. סווירסקי חזה צרות חדשות. הוא שילח את המשרתת בכל מיני הבטחות, שהנה, תיכף ומיד, הוא רץ בעצמו אל ברגר הזקן ליישב את כל העניין, אבל לאמיתו של דבר רץ דווקא אל מזכיר הארגון, קיבקה "הסלק", לשאול מה שוב יש להם נגדו. קיבקה אמר שאין להם כלום, שהכל שקט, שלא זממו שום דבר. אורקה וזליק הסכימו בתקיעת כף שכל ויכוח יישבו "על יבש", בלי כלים.

ואף על פי כן לא נרגע סווירסקי. הוא חזר במרוצה אל המאפייה לנבור שוב בכל הפינות. לך תסמוך על הגנבים. כל רחש העביר בסווירסקי צמרמורת. כל הזמן נדמה לו שהנה-הנה יעוף עם המאפייה באוויר. בשעה שניגב את הפיח מן הידיים, ניסה לנחש: אם לא אנשי העולם התחתון, מי היה יכול לעולל לו דבר כזה? אלא אם כן אלה הפושעים הפליליים של החצרן. אלה אפילו לא בוחלים במטאטא שחוק. מחר ילכו מן הסתם למכור את הסיר הריק בפאסאז' ואז כבר יידע.

סוויירסקי הלך הביתה בהחלטה נחושה לדבר אחרי השבת דברים כדרכונות עם הקונדסים שלו. הוא כבר יראה להם מה פירוש להשאיר את המאפייה כך, שטח הפקר.

אברהם קרפינוביץ', **סיפורי וילנה** (מיידיש – אברהם יבין. עם עובד, 1995), ע' 36-38

אברהם קרפינוביץ' נולד בשנת 1918 בוילנה ולמד בתיכון בו היתה שפת ההוראה יידיש. אביו היה מנהל התיאטרון העממי בוילנה ונספה בשואה. עם פלישת הגרמנים ב-1941 נמלט אברהם והגיע עד קזחסטן. לאחר המלחמה חזר לוילנה. באפריל 1947 עלה על אוניית המעפילים "תיאודור הרצל" שנתפסה על ידי הבריטים ונשלח למאסר בקפריסין. בשנת 1949 עלה אברהם לישראל, בה כתב ספרות ומונוגרפיות ביידיש. בשנת 1976 זכה בפרס "מנדלי מוכר ספרים" לסופרי יידיש. בשנת 1988 זכה בפרס ראש הממשלה לספרות יידיש.

אברהם קרפינוביץ' נפטר בשנת 2004.